

RECRIMI

NATIO IOAN. GERTO
phii, adulescētis Germani, ad
uersus furiosissimum Sy-
cophantam Edoardum
Leum Anglum, qui
ausus est primus
ERASMVV
candidissimum luto
aspergere.

Epigramma extemporale, sed fe-
licissimū, Hermanni Buschii,
in eundem Leum.

IOAN. GERTOPHIVS ANDREAE
CARTANDRO IMPRESSORI, S. D.

His diebus hâc iter habuit Lutetianus quidam biblio-
pola, qui rogatus à me, ut mihi copiam faceret eorum
operum, quæ illic lucubrassent ingenia erudita: protulit
mox furiosissimū quendā librū Edoardi Lei in Erasmiū,
unicum nostri seculi decus: quē diceres non ab homine,
sed à Furia scriptum, usq̄ adeo totus insanit. Nā loqui
tanta bestia nescit. Cōtinuo arripui calamum, & pro in-
genii huius mediocritate retaliaui non nihil conuitiantē:
nam æquare inauditas calumnias, superat ingeniū hoc,
quibus innocentem literarum patronum afficit: neq̄ fie-
ri potuit, ut quid ultra uerum in illū regererē: adeo uitiis
uidetur totus ad opertus, homo natus ad maledicēdum.
Oro si uacat, prælis tuis quicquid id est, excudas, uel
ob communia studia, quæ studui hac opella tueri, aduer-
sus furentem leānam. Proximò mittā aliud quiddam,
falsius opinor, & magis ad rē. Vale, Vlmæ. v. Idus Apri-
lis. Anno M. D. XX.

RECRIMINATIO

IOAN. GERTOPHII ADVLESCENTIS

Germani, aduersus furiosissimum sycophantam

Edoardū Leū Anglū, qui ausus est primus

Erasmum candidissimum luto aspergere.

Ibet auspicari uerbis tuis gloriosissime Lee. Sic habent perditissimorum hominum peruersissima ingenia, quod ut quicquid maxime ieiunus est laudis, nihilque homo, ita maxime gloriam ardet, & ad hanc eluctatur: quonia aperte nequit, non solum per cuniculos, quod est ingenii argumentum, sed per impudentiam & flagitia, calumniando quod dictum est simpliciter, quod est summæ pietatis, quodque publice conducit. Cuiusmodi uia nemini non uel ineptissimo latissime patet: & ut maxime est compendiaria, sic est multo omnium sceleratissima. Id quod cum in multis sciolis, tum præcipue in te uidere est, Edoarde, Anglicani nominis insigne decus & opprobrium. Quod tamen nolim optimæ nationi fraudi fore: quando natura sic est comparatum, ut eadem sæpe terra optima pessimaque iuxta producat, quo illa horum comparatione magis grata acceptaque sint. Extitere hætenus Angli nostri, plurimum utiles, & in uniuersum fructuosi. Verum ut illorum commoditas, sicut umbris

A ii & obscu

4 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

& obscuro picturarū lux illustretur, subito tu erupisti terræ filius. Cuius ne nomen quidem nosceremus, nisi nephariis factis, tam importune te ingessisses, infame gloriarum mancipium. Cui tot pestes in tam exiguum corpusculum conflatae sunt, quot uix peritus quispiam stilo exprimat. Atqui mirus artifex, te ipse obiicis tuis coloribus expolitū, æterno odio oīum seculorū, ueritus opinor homo diligēs, ne alius æque pro indignitate ista posset. Absolutum superbi asini simulacrum te nobis effinxisti. Quid enim spiras, præter animū gloriæ sitientissimum? præter sycophantias, calumnias, falsitates, perniciosam mendaciam? quæ tuus adeo Scotus interdicit, multis propositionibus, conclusionibus, corollariis, & replicis, quæ tuæ sunt delitiæ: aut certe ita nobis uideri cupis: quæ eodem autorē iure tuū nomino, quoniā Scotistæ appellatione uenire neminem censes, præter Edoardum Leum Anglum, Theologorū Anastarchū. Tuo haud dubium iudicio periisti forex: dum declaras non solum huic seculo, sed omni etiam posteritati (nam tuis scriptis magna fiducia promittis immortalitatem) quàm te nihil pudeat, quàm insanias desyderio nominis, quanta ignominia contendas ad noticiam hominum. Quod quidem cum per se foedum sit, immerentem publice publicam occupare famā: tum uero præcipue detestabile est, & nefarium, quoties ille conatur ad eam, qui exitiū est & perniciēs publica. Quare assurgat omnis eruditorum ordo, ac declarabit qd mōstri animo iā aliquot annis alueris: quādo quidem istud fuit olim consiliū, ut fieres uel exosissimus,

sissimus: modo boni meminerint Leici nominis uel in
 pessimam partem: tametsi præclara uetustas potius salu
 taribus auxiliis eò loci peruaserat. Adeo contrarius es
 illustribus, ut & nigrore tibi lucem asseras. O insanum &
 freneticū caput; non unis antichyris dignum. Olim erit
 non tam fastidiēdū castæ adulescentiæ nomē turpissimi
 lenonis, q̄ Lei, ipsam turpitudinē & impudētiam impro
 bitate uincētis: propterea quod ille palam est malus,
 tu specie recti pessimus es, afficisq; damno nō ferendo:
 commoditatē tamen magnificis uerbis polliceris. Sic lo
 queris passim, quasi autoritatē sis scripturæ neglectæ red
 diturus, & emergētes errores acutissima ingenii tui falce
 repurgaturus, ex omni area scripturæ: quasiq; nutantem
 Christianismū, ut Atlas cœlū, sis humeris unus sustētatu
 rus, tā inuictus ueritatis assertor, & illi domesticæ consue
 tus: quod tamen alii adhuc nemini cōtigit præ ignauia.
 Quotus enim quisq; est eorū qui probāt annotationes
 Erasmi, qui eas discutere sustinuit: iccirco unus potuisti
 ἀναδῶς σκροφαντῆρ, tam oculatus & acerrimæ censuræ li
 brorum bonorum Anastarchus, & tantū nō per apices
 singulos diiudicatas tenes. Libet subscribere pauca, quæ
 in eam sententiam ebucciuasti τῆ ἀγαθωνίᾳ ἀυλίῳσα. Postq̄
 dixisti nos opinione ferri, & opus æstimasse ab extima
 tione autoris, nō iudicio probasse, sic subiicis: Ut accede
 ret iudiciū, opus fuerat in librum penetrare, nec obiter,
 nec indulgenter, & singulos locos uelut minutatim dis
 cutere. Quod nemo præter te in librum penetravit: ne
 mo nostrum locos discussit: nemo est ubiq; gentium,

A iiii cui sit.

6 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

cui sit aut ingenium aut industria? Vnus es albæ gallinæ filius. Mihi crede, contuli pleraque accurata diligentia, priusq̃ opus uulgo habebatur. Terniones enī singulos propè legi, Frobenio & Erasmo, meis præceptoribus copiam ultro faciente: & me meus tenere amans permisit, ut animū simul in opere nouo explerē. Nihil obseruauī ex tuis compilationibus, cuius non monitus sit, priusq̃ tu codicem uideras: Etiam si Erasmus unum & alterum candore quodam fateatur à te accepisse. Sed hi nostri ut sunt modesti homines, accepta satisfactione destiterunt esse deinceps molesti & obstreperi: quod non illos uexaret nominis desyderiū, quo tu te præcipitē in flagitia tanta contrusisti. Sunt quibus rem gratā præstitisti, pessimi inq̃: quos reddidit parū æquos Erasmo, aut ambitio, aut auaritia. Nā à ueteri salua desciscere, difficilimū est. Et iis quibus pingue ocium suppeditauit uulgi error, uidetur magnopere curandum, ne ad rastros redire cogantur: eoq̃ nullum non mouēt lapidem, quo subolentem indolē opprimant. Illis tu es subsidio, cū inscitiam, tum malitiam ueterē, & imposturas plusq̃ impias, patronus uitiorū tā strenue tueris: & adhuc simulas animum Christianum. Et cum sis calumniatorum princeps, aduersus innoxium uirum calumniarū agis: & tamen officium fingis, quod est grassatio insidiosa. Flagitium istud tuum sine exemplo est. Nusq̃ facile legitur quempiā extitisse amicum, & monitorem clācularium, ubi de honore requirentis consiliū ageretur, quod ille suas cōsultationes in leges inuiolabiles sanciret, quibus nefas duceret
parum

parum adfuisse: præsertim si iuuenis, rerū omniū rudis, ut tu es, peritissimo seni, sicut est Erasmus, consuleret: aut quod arcana monita, & in aurem remotis arbitris dicta, cōpilaret in uolumen, unā cū dictis ab incogitante intra parietes, & euulget tali modo. Tū ne es ille, qui preeat Erasmo, hoc est uiro ad miraculū docto, longoq; usu consueto præscorum pietati, puer ipse & barbarus, & illius libris legendis uix tenuiter tinctus: sine quibus in omni ope, ne mica quidē salis aut fellis guttula extaret? Monui inquis simpliciter, excitatus à conscio suæ imbecillitatis. Nā ubiq; Erasum facis nudiorē leberide omnis eruditionis, præcipue tibi collatum. Quid igitur functus officio, posthac nō agis quietē, & desinis esse molestus? Consiliū enim quod dedisti, in ius accipientis transit. Tibi publicare istud nō licet, nec defendere, quod nemo accusat. Siquidem inter te & illum, ut est natura consilii, continetur. Sed ludit, inquis, mea, nugamenta interim uocitans. Magnū inquām flagitium, quod amicū prociorem senex modestissimus corripit. Ludibrium illud, crede mihi, censorium fuit: confidentiā adimens, acerri- mum hostem ingeniorū: quæ nulla re fortius premitur, quām irrisione: nisi pertinacior est, eo malo corruptus, q̄ cui mederi queas, sicut est morbus tuus cōfidentissime Thrasibule. Is obstabit magna destināti, efficietq; ut multarum literarum ardelio, nullarum tamen uere scius per omnem uitā euades. Istiusmodi incōstantes defultores, acturbidos placida Minerua non dignatur: quin potius toruū obtuēs bellaci hasta traicit. Quēadmodū enī illa

uiu2.

8 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

uiuatiōna reddit candida ingenia, & ea solida gloria illustrat: ita saluari cōsilio maligna, quæ nacta est, debilitat. Ne cōmittit ut eis unq̄ succedat uel mediocre nomen: quoniã nomē nō est, quo notus ab omnibus fastidiris. Itã ne uero, quod instultis mulierculis est uitiosissimū auiditas gloriæ insana, & huius causa tanq̄ bacchātium furiosa tumultuatio, hoc occupasse libet, quem à leuitate sexus, à dementia, literarū sacrarū autoritas: à calūniis perniciosis, Christi decreta deterrere deberēt? At gloriarū sitis, cui uis est maxima, sic te excæcauit, sic reddidit ex malo pessimū, & ex uano mēdacissimū, ut auderes repetitis uerbis asseuerare illū affectasse bellū: oīa q̄ huc torqueas, ut orbi uideatur Leus Erasmo imminere formidabilis: & q̄ huic priori fuisset animus tecum decernēdi: opinor huius gratia, ut olim feratur in catalogo præclarorum facinorū Erasmi, eū fuisse tantū, ut & Leus aduersarium non sit dedignatus. Nam confusissima uerborū congerie narras, te detrectātem pugnam, in harenā inuitissimum productum. Quanq̄ id nemini prudēti uerisimile fit, conabor tamē ostēdere ex tuis uerbis, causam dissidii esse, confirmatum animum quoquo modo eluctandi ad gloriam: simulq̄ incōstantibus istis friuolisq̄ rixis, & criminationibus respondere pro meo præceptore: quo simul attri quidam, hoc est, tui similes, uideant animi tui teterrimos istos morbos. Principio insulsam fabulā argutulus commētariis longo quodam uerborum tædio: subinde mentiens Erasmus istius incēdii autorē, & ambientem tecum pugnare: quasi is fueris quo cum uelit aliquis, uel
inter

ADVERSVS EDOARDVM LEVM. 9

inter multos habitus congregari, nedum Erasmus noster sine controuersia incomparabilis: eamq; sine confirmationibus credendam obtrudis istiusmodi uerbis: Hoc sic factum est, hoc sic Erasmus scripsit, hoc ego illi: Equidem omnibus oraculis ueriora, ille gerris Siculis uaniora. Os durum, quasi tantus sit Leus, ut orbem sufficiat sine testibus persuadere ad pronunciandum pro ipso. Quantum uideo, truncos, non homines nos existimas. Quare si nescis, impotentia animi tui & immodica gloriarum sitis stultulum Leum extimularunt ad tantum flagitium, quae solent uidentem etiam excacare, & ex malis reddere multo omnium pessimos. Id quod colligo certis coniecturis. Nam Erasmo consuetudo est, de suis monumentis instituto sermone, maxime de nouo testamento a se castigato: ut tum roget a recentiore amiculo, quo se moneat. Quod si illum deprehendit esse confidentiorem & procacis stultaeque censuram, ut sunt bona pars eorum, qui a Dialecticis trichis ad literas elegantiores diuerterunt, non solum ab initio non reicit hominem, sed ut pergat ultro inuitat. Quae in re uidetur uehementer oblectari, tum quod insigniter stulte dictum, natura iucundum habetur, tum quia mirus est amator ingeniorum, & auidus audiendi diuersissima iudicia. Nec est facile aliud, quo se lassum a labore, libentius reficiat recreetque: memor illius, opinor, Saepem etiam est olitor ualde opportuna locutus. Atqui consequitur, uir extra omnem aleam doctus, ut qui uis sciolus, quo cum semel atque iterum fuit colloquium, illi se gerat praepceptorem: Nec facile dederis, cui sint aut plures aut stupidiores praepceptores.

B

ceptores.

ceptores. Quo fit, ut hominē esse doctissimum, tot magi-
 stris operam dantē, minus forte mireris. Audiui ipse, cu-
 iusdam magni Mydæ Theologici nominis ministrum,
 qui ab hero suo asseueret Erasmi adiutū, plus minus se-
 xaginta locis. Ausim iurare, illū ne nunc quidē fatis tene-
 re, quæ reparator ille extinctæ Theologiæ, præter opinio-
 nem scholasticorū, memoriæ prodidit: quoniā alienus,
 ut iste est, à ueris studiis, ea haud temere consequetur.
 Occurrit interim, etsi perraro, probus quispiam & erudi-
 tus congerro, commonefaciens candide, non de friuolis
 nugis, sed de rebus ipsis: hunc oibus modis amplectitur,
 extollit iudiciū, testatur consiliū hominis ipsi plurimum
 adiumenti fore. Sic solet falsis laudatiunculis, aut incen-
 dere ad literas, aut in officio dubium amicum cōtinere.
 Quis enī non familiariter cōsuetus uetustis autoribus,
 p̄ibit Erasmo: cui excussa, cognita, meditataq; ē utriusq;
 linguæ antiquitas? Quin barbarum & petulantē, si quid
 indolis præ se fert, humaniter tolerat, laudat etiā,horta-
 tur ut gnauiter pergat: nihil expectans q̄ ut extimulatus
 ad lectionē sic queat melior fieri. Cæterū si quis id officii
 parū intelligit, propter occupationē ambitionis, ut glo-
 riæ desyderiū uehementer excæcat: tū omisso fuce, libera-
 li quadā utitur reprehentiūncula: intra pelliculā ut sistat,
 monet, quoad contractis undiq; auxiliis expatiari tuto
 liceat: quando præcocia ingenia raro ad frugē perueniāt.
 Cuiusmodi te reperit perditissime ueterator, quantū ex
 uirulentis tuis apologiis coniiicio, sed insaniorē, sed ma-
 gis desperatū q̄ cui malagmate subueniendū. Caetero
 opus

Opus est uno, fustibus & uirgis, quibus tergum tuū igna-
uissime hominū, si in manus nostras incideris, inscribe-
mus: & istæ tuæ barbaræ nates mastigia perditissime ua-
pulabunt, hoc enī genus dæmoniorū nō aliūde eiicitur.
Importunus monitor annotationes iactare non cessas.
Miseret me Erasmi, qui pertulit tātis per obstreperam ci-
cadam, sophistā malū, sed quauis muliere loquaciore,
tam uanū, tā gloriosum Thrasonē. Ipse doces, q̄ ciuilitate,
q̄ cādide garrulū Leū ille ablegarit: sed etiā atq; etiā instas
indefessus, ut musca solet à facie scribētis abacta: quantū
uideo, stomachus Horatianus nihil proficeret, balano
quodā felicitis cerebri tibi opus esset. Quid aliud requiris
nebulo tanta impudentia, q̄ Apionē quendā & cymba-
lum mundi, per quē donareris immortalitate? Tale mō-
strū hominis notū esse posteris affectas? Vidisti opinor
laudatā Moriam, laudatū caluitiū, febrem quartanam,
& id genus pestiū: iccirco existimas Leū, nimirū pestilen-
tiorē, si laudetur, haud paulo plus Oratoris ingeniū de-
claraturū: eoq; nomine, ut uidetur, amice ambis immor-
talem stilū Erasmi, quo id cōmendationis, illustrissimæ
hoīs famæ accedat apud posteros. Videor mihi audire
Erasmi, postq̄ te sentit impatientissimū obscuritatis, &
hac uia ad nomen affectare, & deploratū & ebriū amore
nominis, edifferentē in hanc sententiā (Nam quis adule-
scens eius uerba referet?) Nimiū diligēs es & officiosior
amicus Edoarde. Nihil enim opus est deinceps annota-
tionibus, parce calamo, parce laboribus, parce utriq; ne
amplius desudes: qua in re mihi molestiā pareas: operā

B ii istam

istam tuā mi Lee nihil moror, nec utilis est ad rē quam
 paro: & tibi uideat magni momēti: sic ocio utriq; cōsules,
 & cætera id genus, quibus opinor furiosos impetus Lei
 cos à se auertere catus ille tētavit. At buxo præfractiores,
 & addis semp ad summā prioris impudētiae, & exaspera
 ris, amica obiurgatiūcula, quæ sanū pectus sibi in amorē
 pducere sufficeret. Quid aliud captas uanissime nebulo,
 q̄ ut improbitate extorqueas, tui memoriā sic demittere
 ad posteros? aut certe nācisci ansam calūniandi uirū illū
 quouis cubo cōstantiorē, & probitatē integritate etiam
 uincētē? Hæc est excitatæ tragœdiæ, hæc est inq̄ uerissima
 causa, quā hac luce clarius tā lōge absentes perspiciamus.
 Nec est, quod queas uersuta malignitate eandem obscu
 rare: quanq̄ narras prolixā fabulā, rhetorū more, ut osten
 das quomodo natus sit rumor, Leū quiddā scripsisse in
 Erasmiū: deinde qua occasione diuagatus: quasi rumor
 sit qui nondū diuagetur, sed intra cubiculum subsideat.
 Huiusmodi proprietates Romanæ linguæ & prudentia
 diiudicandi tua condit. Deinde fretus candore lectoris,
 ut doceas quod nōdū proposuisti: nēpe quod Erasmus
 imbecillis, te Achillēi arenā puocarit: & fortissimū argu
 mētū sumis, quod ex præceptis Oratorū ad caput cōfir
 mationis collocat: idq; explicas poëtica quadā phrasi,
 hoc modo. Statim à principis Caroli discessu ad Hispa
 nias, Erasmus hanc florentissimā academiam concessit,
 meam domū descēdit, salutauit. Dii boni quid non ex
 pectemus ab eo quē Erasmus ipse prior salutaturus, per
 egre ueniens statim inuisit, opinor anteq̄ suū inspiceret
 cubiculū?

cubiculū? Quanta lux Louaniensium? & ea nos hic la-
 tet, quæ potuit etiā Erasmum pellicere ad se fruendum,
 adeoq; mox ab itinere. Mirū quod nō addis, nōdū uiso
 cubiculo suo, mox ab equo descendens: & cætera id ge-
 nus, quæ properantiā queāt indicare. Contra præceptū
 artis tuæ, hoc est lycophaticæ, fecisti: quo ne quis statim
 se aperiat, sed per anfractus & dissimulāter irrepat in ani-
 mum auditoris, præcepisti: nisi aliud es imitatus, quo ca-
 uisti, ut cupiēs feliciter *συκοφαντῆρ*, præ se ferat securissimā
 quandam fiduciā. At quis credet obsecro, Erasmū tam
 officiosum Leo fuisse? quē scio, ab erudito quodā Epi-
 scopo ter uocatum ad prandiū, toties neglexisse, etiā ubi
 ille misisset nobile comitatum & mulā, ne se fastigaret,
 & aliunde recēs hospes & amicus aduenisset, propediem
 abiturus: neq; aliud ad Basileā tātū principē Italū illexit,
 q̄ cupiditas uidendi salutandiq; Erasmū, quod tandem
 consecutus est. Nā ipse pedes à taberna ad officinā Fro-
 benii descendit multis nobilibus & præclaris uiris comi-
 tatus. Quāta ueneratione Episcopus & Italus, & doctus
 Italus priuatū Germanū propter incomparabiles literas
 appellauit? Et audes tu Leus iactare quod statim è cur-
 ru te inuiserit, quasi notissimus, fama illustribus uiris an-
 testes. Sed iuras religiose, te nihil in his mētītū: p̄pterea
 credamus rem minime uerisimilem. Leus enī sacramen-
 to asseuerat, & eam gloriā tibi ne inuideamus: tametsi
 optimos amicos apud nos agens, ille non dignatus est
 accedere: quod ne interpreteris inhumanitatē, sed sedu-
 litatem potius ad literas, nimirū ne quid tēporis inane

B iii & otio

14 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

& ociosum friuolis officiis trāsmitteret, adeo quod agit, semper agit: hoc, est, scribendis libris publicæ consulit utilitati. Verū, ut scribis, properauit ad te literarū gratia: nempe ut tu præscriberes, qua rōne deberet castigare suas in nouū testamētū annotationes, & ad laborē ut ipm doceas capescēdū, te obnixē hortatus est. Video & sentio consilium tuū magnifice uir. Vis nobis persuadere ab aula redeuntē Erasmus, nihil tentasse in testamento recognoscendo, nisi te uiso & rogato præceptore, qui ceu uirgula diuina donatus, ius habes, quod te offendit, orbi legendum interdiceret: quod facit ad stomachū, præcipere ut legatur: neq; etiā potuisse Erasmū quicq; in refingēdis annotationibus, si nō tuis præiudiciis uoluisset niti. Quā frigide aut probas te monitoris prouintiā inuitū obiisse, propterea quod suppudebat prodere infantiam, apud eloquentissimum uirū: quam tamen modo ipse tradidisti ridēdā orbi: cui te scribere testaris. Et propterea, quod præfagiebat animus quæ nūc secuta sunt, qui tamē hunc animū ex Anglia attulisti, ut Erasmo Antimachus uide ri uelles, & eo nomine in admirationem hominum eluctari. Præstigiator itaq; Erasmus, uiribus linguæ non te perpulit ad id, quod sponte tua suscepisti. Videamus nūc Gigāteum robur pusilli istius corpusculi. Ingredior inquis palæstram, non cū quouis homine, sed cum deo. O fortitudinē. Et addis, si Diis placet, satis false, ut qdā putant huius ætatis: nēpe eò opinionis euasit apud quosdam, ut in literis quocunq; spectet, extra omnē ingenii aleam habeatur. Sed statim meritas do pœnas tantæ

teme

temeritatis: & cætera quæ simili stultitia cõsequenter nar-
ras. Dic sodes mi Lee, Num sani sunt, quibus ubiq; oc-
currit Erasmicum ingeniũ admirandũ, & extra omnem
aleam? Num uertendis Græcis, explicandi facultatem
rarã & admirabilẽ exhibuit? Num Tragœdiis uertendis
palmam præripuit, etiam Italis? Certe nullũ uidi tẽtasse
feliciter. Cui cedet sua eloquẽtia & neruis linguæ? aut qs
intra aliquot secula Theologiã potuit ad uitã reuocare,
præter illum ipsum, qui tibi est tam uilis, & quouis mã-
cipio abiectior? Sume carmen, sume solutam orationẽ,
siue seria, siue ludicra sit: & fateberis inimitabile quiddã
etiã si mucosis es naribus, & inuidia corruptus. Scio me
facere rem ingratissimam Erasmo, quod eius laudes
utcunq; delibo, cui nõ paulo acceptius est, si celas quàm
si celebras eius dotes: tametsi ciuilitè benignis laudato-
ribus respondet. Sed me perpulit liuor tuus, qui libere
& uere pronunciantes Erasmi solẽ & insigne sydus esse,
quoniã orbẽ illustrauit, quod quidẽ est hac luce clarius?
Tu tamẽ nos nominas palpones. Vt rũparis, nõ cessabo
Erasmi prudentissima cẽiura fidere: Oraculũ esto, quod
ille pronunciat: mēdacium, impostura, & nota corrupti
animi, quod Leus. Nec mireris quod ludibrio fuisti, stul-
tis tuis annotationibus primum lectis inter elegãtiores
& nasutos. Quid enĩ magis ridiculum, quàm inexpecta-
ta & insignis stulticia? quando nemo sperasset Leũ decer-
taturũ de tam friuolis nugis, tã sycophãtice, tã gloriose,
tam imprudenter, quod est proprie deridẽdæ demẽtiæ.

Hanc

Hanc quis non rideret? Quamobrem non satis proprie te nominarunt stupidū & leuem: debuissent autem uocasse, ut es, stipitem & lenone impudentiorem, qui tanto flagitio grassaris ad nomen parandū. Ad Dialecticam si te remisit Erasmus demiror, qui ad rus esses potius relegandus, ignarus rei grammaticæ, qua sine frustra tibi sudabunt artifices ueritatis. Ita enī scribis, ut magno negotio queā intelligere quid nam uelis: nec mihi polliceor sensum animi tui planè affecutum, nisi quod ubiq; sycophantā agis. Melius esset consultum nobis, si etiam ad hanc priorem inuectiuā tuam adhibuisses domesticum oratorculum, qui alterā non minus feliciter quā mēdaciter scripsit, & planè alterum nobis Leū effinxit. Et ut pergam, concessit forsan Erasmus inepte asseuerāti decē & octo locos per te iudicatos egere lima, quem admodum gloriaris: & si uera scribis, uix unum uel leuiter tuendum suscepit. Atqui, ut scias, id est homini perq̄ peculiare: haud enim temere contendit usq; ad scholasticam leuitatē cōtra uerbosos: sed illis pro tēpore quiduis annuit, significat tamē interim callidis, qua ratione qui uisset pro se satisfacere: quod & interpretor ab eo tū factum, ubi unū quiddam aduersum te leui articulo defendit. Quanq̄ olfacio subesse falsum, & rē aliter se habere, quā tu cōmētaris: quādo tā anxie inculcas Erasmus rogasse multis & sēpissime ut se moneas. nēpe quoties ad colloquiū uentum esset, semper illi primum fuisse sermonem: Quando Lee incipis nos admonere? quādo aliquid ad nos das tuarū annotationū? Quæ omnia huc spectant,

spectant, ut pii lectores tibi ferant acceptū, quicquid ac-
 cessit alteræ æditioni: ac ut orbi uideatur, quod ille uelut
 labyrintho inclusus, nisi te ducem nactus esset, nunq̄ po-
 tuisset se expedire. Apparet multa ad hūc scopū accom-
 moda, de tuis accessisse ueritati: Sicut illud ubi dicis: Le.
 Nunq̄ cessauit obtūdere, quoad impulisset propè inuitū,
 Nam tunc mihi grauissimū fuit, uel momētum auelli à
 græcis literis, quas utcūq; iam ante degustaueram. Et ta-
 men non poteram hoc officiū negare, etiam si recentis
 adhuc, amici tamen (ut putaueram) tam importunis pre-
 cibus. Hactenus tua uerba recensui. In quo tandē seculo
 stultissime ardelio hæc mētiris? num in eo, quod floren-
 tissimum est, in quo renascūtur consopitæ & propè mo-
 dum extinctæ literæ? In quo passim græce addiscitur: &
 adulescentia tota contestatur, ex nouo instrumēto & an-
 notationibus Erasmicis facilius græce addisci, quā uspiā
 aliās. Num te pudet uanitatis, qui finxeris obstitisse eam
 lectionem græcissurienti? An iudicia eruditorum tam in-
 signiter contemnis? quasi nemini nasus sit, & omnibus
 facile sis persuasurus, te plus græce tum sciuisse, q̄ quod
 nouū instrumētū perlectum, & discussum aliquā faceret
 accessionē. Efflans deinde glorias plusq̄ Thraſonicas,
 & facis Erasimū tam supplicē, & efflagitantē nugas tuas
 obnixissime. Adde quod ea quæ sequūtur, superioribus
 parum cohæreant: Imò ut è lapidibus Deucaleonis pro-
 geniti, ita illa tua se mutuis uiribus collidunt. Primū cau-
 saris, lectis inter amicos Erasimicos annotatiōibus tuis,
 te irrisum: mox subiicis, eum se falsum iure reprehēsum

C in decē,

18 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

in decē & octo annotationibus, & ex animo egisse gra-
 tias: & importunis precibus sollicitasse, quem superiore
 charta fecisti contumeliose reiiciētem industriam tuam.
 Non es tam felix, quā frequens in fingendis menda-
 ciis. Est in rem studiorū, quod nō dū litasti Musis, quod
 facultate dicēdi cares, quā tribuis nostro ducitāto odio,
 ut ei fidem deroges. Nescis enim nigra in candida uerte-
 re, nec è contrario candida in nigrum, tam & si sedulo co-
 naris. Alioqui teterrimus nobis Erasmus esset: & Leus,
 qui est quouis coruo turpior, olores albedine uinceret.
 Nam in hoc prono pectore incumbis. Quod autem fa-
 cilem te atq; simplicem credamus, nihil dum persuasisti:
 utpote conscios tot uersutiis tuis, tot dolis, tot fraudibus
 plusq; uulpinis: cuiusmodi per omnē Apologiā aperte
 conspiciūtur. Nec nostrū studiū impetrabis, odiose præ-
 dicando officiū: nempe quod tuis studiis utilioribus in-
 termissis, hoc est, inflexionibus græcis, quas tū discebas
 posthabitis, totus nobis desudaris: nec apiculū quidē in
 nouo testamēto, nō exploratū, nō uersum (sic enī loque-
 ris) non excussum reliqueris, quo sic exiret cōmunitū: ne
 uel Momo ullus ad calumniandū locus pateret: idq; tua
 referebat, ne uel somnolētia uel inscitia te lector dānaret.
 Proptereaq; ex latibulis portēta pducta deturbaris alter
 Hercules ἀλεξίκακος. Qua in re uideri uis amicitiae muneri
 abunde respōdisse: quādo quidē miseris tertio quoq; die
 annotationes, quoadusq; ad centum & quinquaginta
 locos summa assurgeret, ne quis uel iudicium uel assidui-
 tatem requirat. Hac ipse de te. Quibus aperis, quæ corde
 celas,

celas, nempe animū inopem laudis, & huius desyderantissimum. Quare, si nescis, lectores, quāmlibet nos invidiose optimos nominas, in tua signa nunquā concedemus. Nescimus debere illi quicquā, qui nec dedit aliquid, nec dare potest, exceptis sycophantiis instructis aduersus parentem renascētis literaturæ, præsertim apud Germanos, ut modeste loquar. Libet sales istos insulsos non clam̄ ridere, quod ab Erasmo factum magnificentiæ tuæ dolet: quin uoluntas est nos cachinnis amarulentis & felle plenis traducere, & non inscitia notare, detestari autē ceu inscitia patronum: nec uocabimus annotationes tuas minutas nugas, sed asseuerabimus eas magna esse flagitia, furores, uenena pestifera, bestiolarū uirulentæ. Siquidē moliris extinguere in herba modo subadulescentem Christianismum, exerentem hac tempestate caput, qui sæua barbarie implicitus, aliquot seculis delituit: Imò iacuit propè conclamatus: ne quid de studiis bonis dicā, quorū ex professo es hostis, καὶ ὀλεθρητεῦσε. Nec multum promouisti, Angliæ tuæ & passim monasteriis, exempla tuarum, ut uocas, annotationum obtrudendo: Et occulto ingenio spargendo rumorē, Leū esse centies græce doctiorē Erasmo, & in Theologia planè regem, qui magnum illum Erasmus confecisset. Nam ut inueniant similes labra lactucas, nunq̄ tamē bonus & eruditus quispiā cōmouebitur fumis istis: nec ille multū turbabitur etiā in orbē iam æditis. Nam mōstris pridem assueuit: nec minus deterretur homo cordatus q̄ asina loquente Baal olim turbabatur. Adde quod orbis est eru-

C ii ditior,

ditior, quàm ut locum det istis tuis mendaciis, quàmlibet nostras appellas conscientias. Cui etiam iudicio præpollente frustra quis responderet, ut qui tua ne legere quidē dignatur. Et si Erasmus ingenii tui malitiam perpendit, nihil profecto respondebit. Quis enim aperta mēdacia, si nescit, & tam insulsa laborat eluere, cōtra loquacismū sophistam? Cui pro uno mendacio ceu telo erepto, tria semper in locum succedunt. Quo ore autem reliqua potuisti scribere mi Lee, quæ tanta impudentia scatent. Ut agis ubiq; Thrasonem, ut insultas, ut flagellas senē, ceu sæuus ludimagister puerū dictata perperam referentem. Nam fingis ab initio tibi perpetuū morē fuisse, ne quid mitteres nouarū annotationū, nisi accepto prius responso de ueteribus. Tam facili usum esse Leum Erasmo qui credam? Sed à uia non aberras. Narras cōfusanea quædam, & male consistentia mendacia cōsuis: quæ omnia uergunt eò, ut quicquid in nouo testamēto mutatum est, tibi acceptum feramus, præmōstranti uia Erasmo. Tam stulta sunt aut, ut me pigeat rememorare: toties inculcas te misisse annotationes, toties illum respondendo incauisse: toties tragice decantas, quod operam perdidideris, in ingratū collocans officium: quod retinueris apud te reliquū annotationū, tū quod ille prioribus nihil respōdisset, tū quia nihil expetiit amplius: quod tuis furtim abusus annotationibus, locupletarit nouū testamētū: & sexcēta id genus. Si tibi sensus hominū communis, puduisset te hercule tantæ uanitatis, & tā magnificorū mēdaciorum: maxime quādo uidisses tuū sermonē fictū præter artē,

seq

seque ipsum eludente. Nam quanta uerborum congerie stu-
 disti reddere uerisimile, quod ad agendam celsuram sis
 inuitus impulsus ab Erasmi, ut uocas, Syrenibus: alioquin
 non perditurus ociu, quod dulcissimum dedicasses graecis li-
 teris, in quibus potuisses esse aliquid, si per huc licuisset.
 Mox huius tragodiae oblitus, aliam nobis occinis cantile-
 nam, sensisse te stomachum Erasmi, nec approbasse illum
 cedro dignas annotationes tuas: deinde te eas tecum re-
 tinuisse. Et alter Leus ingenue fatetur, quod nolueris tua
 perire foetura. Haec uerissime. Nam immortale facere studeas,
 quod in die partu est, uel potius in hora. Longius enim
 superesse admonitionem iuuenis, maxime aduersus ma-
 iorem natu, & peritiorum, nefarium est & flagitiosum
 quam tamen furiosule, tanta improbitate superesse cura-
 sti, quo posteritas habeat Leicæ perfidiae specimene. Et ta-
 men audes homo sacerdos & Theologus, si Diis placet,
 sanctulus quoque, deierare per sacra, dumtaxat egisse officiu
 monitoris: quod quidem expirat, ubi tua aperueris sen-
 tentiam. Nouum genus calumniandi, artis sycophantiae
 Magister inuenisti: praetextu monitoris, quantum in te est,
 perdis innocentem. Quis unquam bonus extare uoluit, cuius
 amicum petentem commonefecit. Gratiarum chorus ut nu-
 dus est, & sine fuce: ita est secretus & tacitus, prodesse uult,
 traducere non uult amicum. Ad aure clam corripit: quod
 emendatum est, expungit memoria, nedum prodit alienis:
 Virtutem autem praedicat, in oculos omnium ingerit, & mul-
 tos ambit conscios gaudii sui. Contra tu, quod optimum est,
 non modo celas, sed adulteras, alio rapiendo quam dicta sunt:

C iii qua

quæ uero parum existimas cõmunita, & idonea, ut arro-
 dantur canino dēte, penitus laceras, discerpis, dissipasq̃:
 simulq̃ opinor, ut catella cauda corā blandiris, ubi ma-
 xime niteris momordisse. O perfidū caput cõminuendū
 lapidibus. Tam uenenato ore contingere audes mēsam
 Christi! Hypocrisis & pestilēs simulatio te beat, & tuet̃.
 Credula pietas in te, ut audio, ueneratur sanctimoniam:
 qui tamen cõspurcatus es, & magis perfidus, q̃ periurus
 leno, & magis noxius illo. Nā hic nihil obtexit malitiæ:
 peritura adulescētia satis ē præmonita, ut caueat ille cebro
 las insidias. Tu uero cū sis pessimus calūniator, tamē sim-
 plex animi, & defensor christianaē ueritatis uis haberi: &
 is habitus esses, si mūdus tā stolidus foret, q̃ tibi uidetur:
 quanq̃ ignauum quendā populum in tua signa facile ro-
 gabis. Sed qui duntaxat uolūtate perniciosus est bonis,
 effectū esse nequit, propter ignorantia & socordiam: illi
 uentres pigri, malæ bestia: ociosus inq̃ grex ille, quem
 uulgus alit suo malo: quibus nihil horribilius est auditū,
 q̃ quod mundus modo resipiscit. Vnde uidetur ipsis res
 ad Saguntinam famē reditura: ut forte nō mirū dixeris,
 si pro inscitia tuenda, ultima tentent, quando ea istis
 crassulis pingue ociū abunde suppeditat. Præterea glo-
 riaris, de scholiis Erasmi paucis diebus excussis per te,
 quod pacē cum Erasmo sancire paratus fueris: quod de
 causa securus, tum reuerendissimū dominū Rosensem,
 tum Atensem hominē tui simile, feceris iudicem causæ:
 Erasmus aut captarit latebras, sibi male cõsciis, & cætera
 Quid malū pacē quæris, ubi nihil causæ dissidii nisi ma-
 lus iste

lus iste animus tuus? Frigida nugamēta, & seditiosas ad
 monitiones aboleas, & pax cōstabit. Quorsum est opus
 iudice? Quanquā equidem nō admodum refugerem
 Rosensem Episcopum, si non est per te demētatus: quo
 niam eruditus est, & amicus Erasmo, non minus q̄ tibi.
 Verū Atēsī Sophistæ, cognitio uetustatis quis cōmittet?
 Etiam si esset syncerus, & ab odio liber. Deinde nō uideo
 quid causæ sit, cur tantopere celas Erasmus, librū anno
 tationum: quē tamen ipsi præsidio fuisse toties affirmas,
 dum recognosceret Basileæ nouum testamentū. Si non
 habuit profectus Basileam, quid tibi laudem totā æditi
 operis arrogas? sin habuit, quare comunicas paucis,
 & caues tā anxie, ne chartæ excusæ ad illum perferantur?
 Vide quorsum te rapiat libido nominis, quā muliebrē
 & morosum faciat, ardentiq; flamma inconstantiorē.
 Vis legi tā eruditas annotationes, perq; eas haberi Anti-
 machus Erasmo: rursus non uis, ut ab aduersario uidea-
 ris in harena. Modo in mētem uenit, quid nā captabas:
 nimirum, ut late proserperet liber per cœnobia omnia,
 & alioqui ad homūculos quosdā tuæ factionis, Erasmo
 imprudente, ut sic per ætatem uires acquirat: interim autē
 illo uita functo, citra puluerem ageres incruētā uictoriā.
 Atqui stultū cōsiliū istud: tot relinquet affectatores olim
 moriēs, ut in mortuum nemo facile impune scribet. Re-
 liqua omnia huius sunt monetæ, inepta, ridicula, Thra-
 nica, demētia, & blasphema. Nā ad cōscientiā & animi
 iudiciū appellas, quod nullum uereris. Quare calamum
 abstineo, ne stulto uidear respōdisse iuxta stulticiā suam.

24 RECRIMINATIO IO. GERTOPHII

Nam res ipsa se aperit, quæ non impedierit Erasmus æditi-
nem, sed insidiis excipere conabatur excusas chartas, ut
in tempore priusquam tuis mædaciis occupasses uacuū
& imperitum lectorē, ueritatis responsionē submitteret:
quod uir tantæ conscientiæ, tam securus de causa, non de-
bisses prohibere. Respōdebitur annotationibus à quo-
dam erudito: & si res est apertior, quàm quæ argumentis
sit conuincenda: sed id operæ tribuetur quibusdā religio-
sulis: qui chameleontem superātes uarietate, anno supe-
riore cogitarunt mutare conditionē & cucullam: & ut in-
hoc haberent fautores optimates, animū præ se tulerunt
uerioris literaturę: modo uero, ceu uerso pollice, odiosis-
sime, perinde atque stultissime destomachatur in omnia
bona studia, præsertim à tergo. Eum animū, ut uidetur,
inspirauit illis aut nacta uiciorum impunitas, aut licetia
quàm pridē amplior, aut oblata interim noua occasio li-
bidinandi, aut certe hæc omnia simul. Huiusmodi uiris
tua olent amaricinū, bonis autē oletum foetulentissimū.
Vale gloriosissime Lee, & sycophātismū à me expectes:
quo promitigabo quæ hic uideri possunt liberius dicta,
& magis ad naturam ueritatis, blanditiis uti nescientis.
Ex Vlina, quinto idus Aprilis, Anno. M. D. XX.

HERMANNVS BVSCHIVS EQVES
 GERMANVS, IN LEVM,
 AD LECTOREM.

Quod sibi non constat Leus, & uelut ebrius audet,
 Emotæ mentis quid nisi signa uides?

Quod modo quæ dixit, post inficiatur & idem,
 An non immemoris, res erit ista, sui?

Quod furit, & passim conuicia barbara iactat,
 Vnde hoc? quod neq; cor is neq; pectus habet.

Improbis in fontem quod crimine lædit amicum,
 Hostis amicitia hic nonne uocandus erit?

Quodq; stilo lacerat, per quem profecit, Erasmus,
 Ingrati hoc quis non arguat esse uiri?

Quid? quod non una detraxit epistola eidem,
 Hoc detractoris quid nisi munus erat?

Palpatiam paucos quod ficto pectore nostros,
 Quid nisi uulpeculæ hic induit ille pilos?

Quodq; mala doctos nunc concitat arte Britannos,
 Quid nisi perfidia hinc dedecus inde petit?

Quodq; solæcismos rudenti gutture crebros
 Egerit, hic asino quæ nisi digna facit?

O leuitas hominis, sed & hanc quoq; nomine prodit,
Qui Leus est, unum iota fit adde leuis.
Quod si pro uiciis leuius tot forte uidetur,
Adde unum sigma & cappa, fiet inde **SCELV S.**

Ex adibus Capitonis extemporaliter.

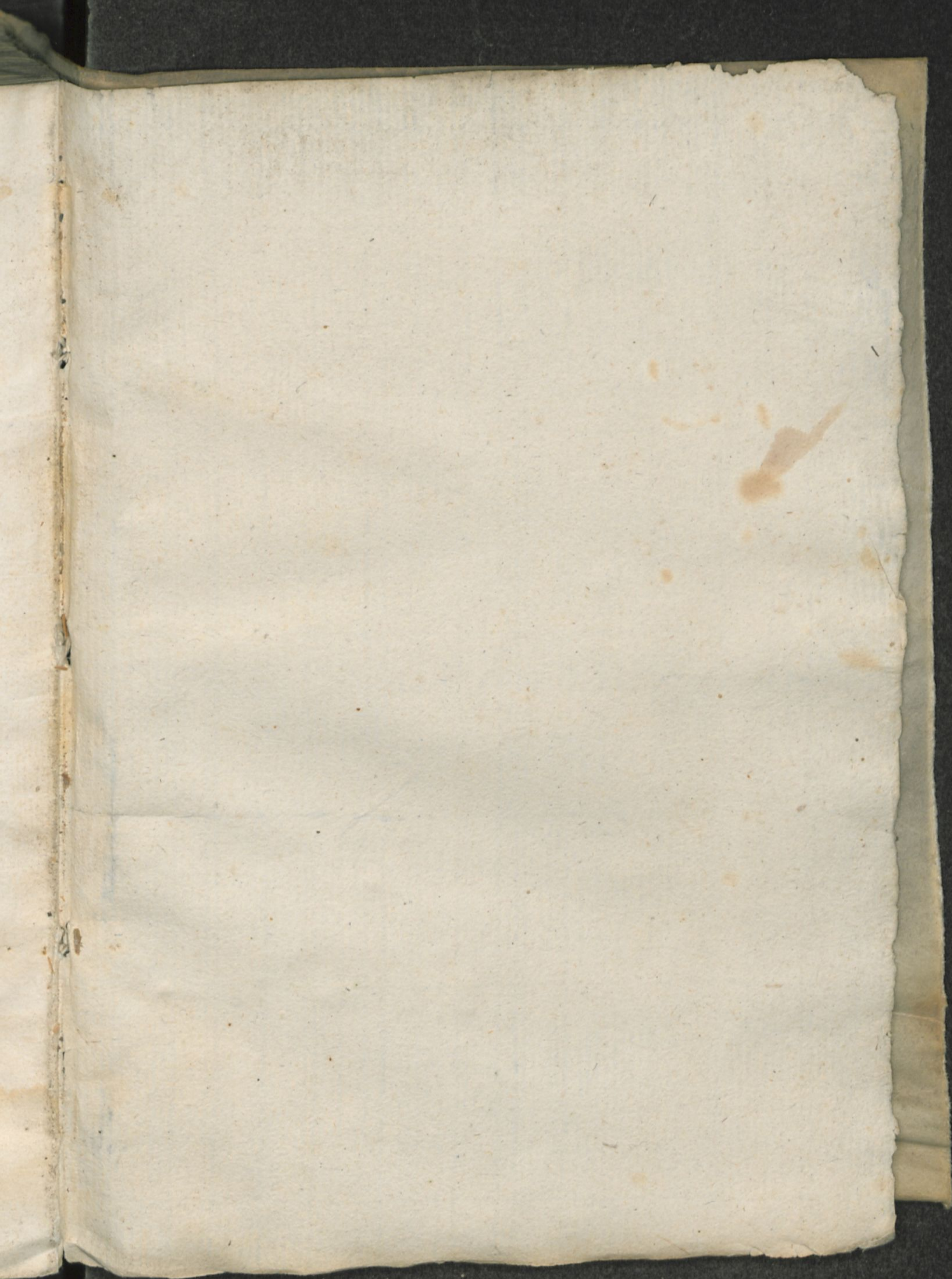
FINIS.

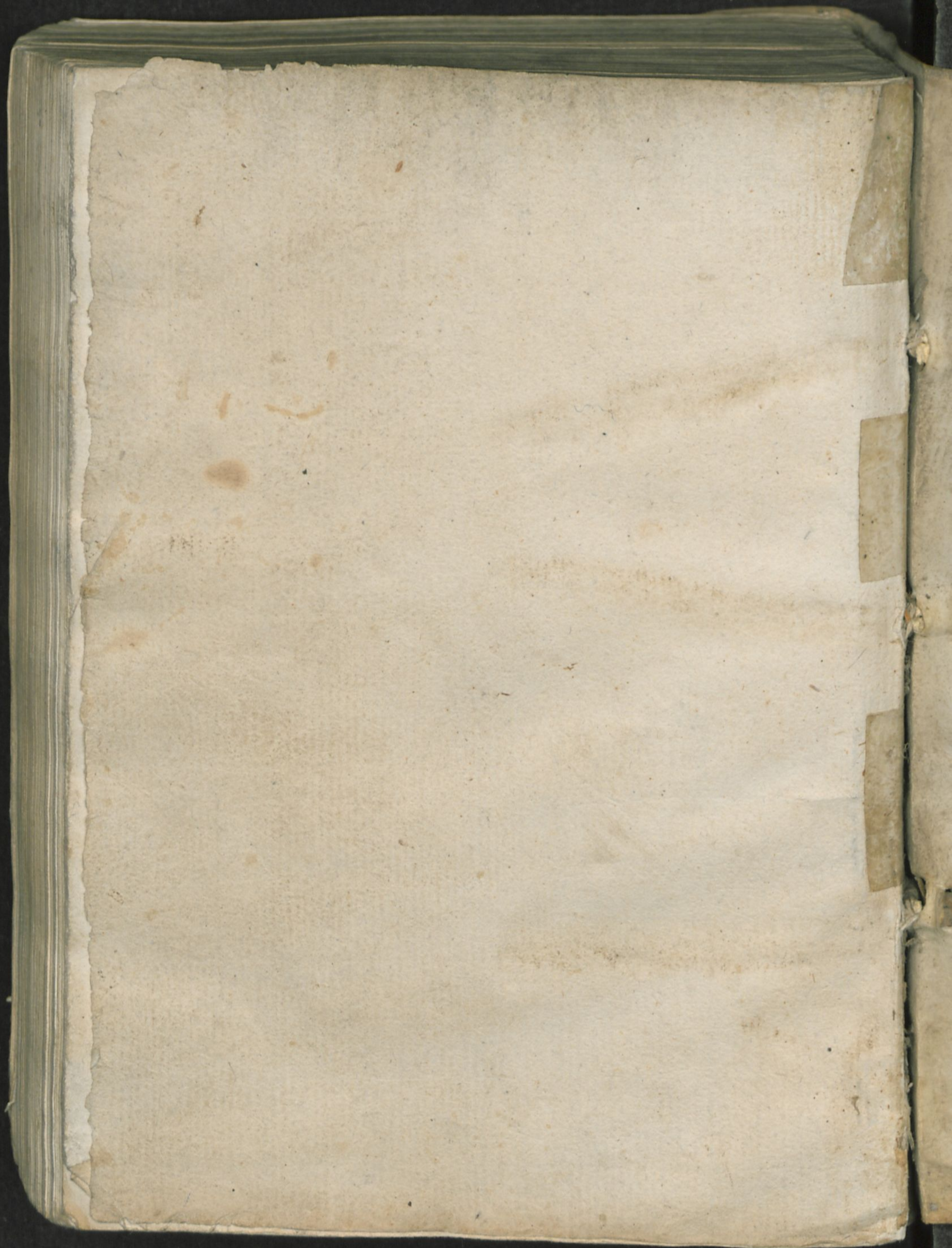
**APVD ANDREAM CARTAN
DRVM, MENSE IUNIO.**

ANNO M. D. XX.

46735

AB 46735

ULB Halle 3
003 875 881

Sb.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

RECRIMI

NATIO IOAN. GERTO
phii, adulescētis Germani, ad
uersus furiosissimum Sy-
cophantam Edoardum
Leum Anglum, qui
ausus est primus
ERASMVV
candidissimum luto
aspergere.

Epigramma extemporale, sed fe-
licissimū, Hermanni Buschii,
in eundem Leum.

ACTEON I CERVV